

2 Programma Woonplaats Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Het samenspel tussen water en land geeft Zeeland een unieke ligging en een bijzondere omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Deze unieke ligging in een veilige, economisch aantrekkelijke en ecologisch gezonde delta is ons Zeeuwse kapitaal. In Zeeland bepalen water, landbouw, wonen, natuur, industrie en recreatie de kwaliteit van de leefomgeving. Als we die kwaliteit willen behouden, dan moeten we ons steeds afvragen: wat mag waar wel en waar niet, hoe beïnvloedt dat elkaar over en weer, wat zijn de effecten op milieu, landschap, economie op korte en langere termijn. De doelen en de ambities voor de lange termijn zijn opgenomen in de omgevingsvisie, en dit vormt het belangrijke beleidskader.

In dit hoofdstuk zijn een aantal opgaven samengebracht die gericht zijn op het behouden en het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving. Het betreft de opgaven ten aanzien van ruimte (wonen, bedrijventerreinen, law delta), recreatie en toerisme, milieu en deltawateren.

Speerpunten

De speerpunten voor de verschillende deelprogramma's zijn:

Deltawateren

- Bijdragen aan vervolg gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta 2050.
- Zoetwaterbeschikbaarheid Zuidwestelijke Delta (in relatie tot Zeeuws Deltaplan zoet water).
- Kennisprogramma zeespiegelstijging.
- Herijking Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta in 2026.

Milieu

- Robuustheid omgevingsdiensten in relatie tot commissie Van Aartsen.
- Schone Luchtakkoord.
- PFAS.
- Varend Ontgassen.

Omgevingswet

- Van start met de Omgevingstafels.

Wonen en bedrijventerreinen

- Realiseren ambities en doelen Woonagenda en Woondeal met gemeenten, rijk en marktpartijen.
- Uitvoeren subsidieregelingen Toekomstbestendige bedrijventerreinen en subsidieregelingen wonen.

Recreatie en Toerisme

- Met partners de ambities Bewuste Bestemming 2030 realiseren.

Beleidskader

- [Omgevingsvisie 2021](#)
- [Milieuprogramma 2023-2027](#)
- [VTH Programma Schoon, gezond en veilig Zeeland \(operationeel beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving\) 2021](#)
- [Deltaprogramma](#)
- [Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta](#)
- [Natura 2000 beheerplannen \(voor de afzonderlijke Deltawateren\)](#)
- [Zwemwaterrichtlijn](#)
- [Kaderrichtlijn Water](#)
- [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#)
- [Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030](#)

Reguliere taken

Milieu

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven en activiteiten, waarvoor de Provincie bevoegd gezag is en taken die daarmee samenhangen.
- Accounthouderschap van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland en de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR).
- Interbestuurlijk toezicht Omgevingsrecht.
- Nazorg gesloten stortplaatsen.
- Coördinatie uitvoering Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) taken binnen Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit

- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen.
- Toezicht op huisvesting statushouders.

Water

- Beheer grondwatermeetnet.
- Aanwijzen zwemlocaties.
- Bescherming grond- en oppervlaktewater.

Deltawateren

De Deltawateren zijn voor Zeeland vanuit ecologisch, ruimtelijk, recreatief en economisch oogpunt van grote waarde. Ze bepalen in belangrijke mate de kwaliteit van onze leefomgeving, nu en in de toekomst. Het borgen van deze kwaliteit vraagt om passende antwoorden op de uitdagingen voor de komende decennia. Binnen de geldende (wettelijke) kaders gaat het daarbij om een afgewogen aanpak van thema's als waterkwaliteit, ecologie en regionale economie in combinatie met noodzakelijke aanpassingen op het vlak van waterveiligheid, zeespiegelstijging en een verder toenemende verzilting. Een aanpak waarbij we als Provincie Zeeland samenwerken met onze partners binnen het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta om ons doel van een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta te kunnen realiseren.

Maatschappelijk effect Deltawateren

Ontwikkelingen in de Zuidwestelijke delta vragen om een voortdurende afweging van belangen op het vlak van ecologie, economie en veiligheid. In overleg met onze partners werken we aan het voorbereiden en realiseren van breed gedragen oplossingen voor nu en in de toekomst.

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

De uitdagingen voor recreatie en toerisme in Zeeland zijn groot. De recreatiedrukke op enkele plekken, de noodzaak voor verduurzaming, klimaatadaptatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Deze uitdagingen vormen de basis van het Zeeuwse ambitiesdocument Bestemming Zeeland 2030. Ons doel is om 'te zorgen voor een vrijetijdssector die in balans met de samenleving en de omgeving bloeit'. Met onze Zeeuwse partners werken we samen aan de uitvoering van de actie-agenda Bestemming Zeeland 2030.

We streven daarbij naar een vrijetijdssector met gezonde exploitatie- en investeringsmogelijkheden die ook een positieve bijdrage levert aan de omgeving en de samenleving. Bijvoorbeeld door verantwoord gebruik van het landschap en een duurzame, circulaire bedrijfsvoering. Effecten op de leefomgeving betrekken we bij recreatieve ontwikkelingen. Inwoners en gasten genieten jaarrond van het veelzijdige en goed bereikbare aanbod in Zeeland.

Samen met onze partners binnen recreatie en toerisme in Zeeland onderzoeken we vraag en aanbod en de impacts van toerisme. Dit onderzoeksprogramma valt onder de meerjarige Zeeuwse kennisagenda 2022-2024 van de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme. Landelijke onderzoeken over recreatie en toerisme en bestemmingsmanagement betrekken we in de Zeeuwse kennisagenda.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Omgevingswet en Ruimtelijke Ordening

In de Omgevingswet worden 26 wetten op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur samengevoegd.

Door deze nieuwe wet verandert er veel in Zeeland. De Omgevingswet geeft aan dat burgers en initiatiefnemers niet langer te maken krijgen met een gefragmenteerde overheid. Alle overheden zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken moeten de overheden onder de Omgevingswet intensiever samenwerken.

Voor de digitalisering van de Omgevingswet is een digitaal stelsel ontwikkeld. Een belangrijke component hierin is het Omgevingsloket. Alle informatie over de fysieke leefomgeving wordt gebundeld in het Omgevingsloket. Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers digitaal een vergunningaanvraag of melding indienen. Ook kan op de kaart gezien worden welke regels er gelden op welke locatie. Daarnaast kan ook informatie over de fysieke leefomgeving worden opgevraagd. Alle overheden zijn aangesloten op het Omgevingsloket om deze te voorzien van informatie.

Ruimtelijke ordening

Het Rijk geeft een belangrijke rol aan de Provincies bij de ruimtelijke inpassing van nationale belangen in de regio.

We werken aan een ruimtelijk voorstel, waarin ruimtelijke keuzes worden uitgewerkt op basis van regionale en nationale doelen. Dit leidt tot afspraken met het rijk over deze keuzes, uitvoering en

investeringsbeslissingen. Dit is in 2024 vastgelegd in ruimtelijke arrangementen tussen Rijk en Provincie. Voor het NOVEX gebied North Sea Port District stellen we met het rijk en betrokken gemeenten een uitvoeringsagenda op. In beide trajecten gaat het om afspraken over belangrijke trajecten als de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie, de inrichting van het landelijk gebied, wonen en mobiliteit.

Maatschappelijk effect Omgevingswet en ruimtelijke ordening

De Provincie draagt bij aan een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden onderling en tussen overheden en het netwerk. Het doel is een gezonde, veilige leefomgeving en het doelmatig gebruik van de beschikbare ruimte, waardoor ook directe bijdrage geleverd wordt aan het versterken van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Wonen

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

De Zeeuwse Woondeal vindt zijn basis in de Zeeuwse Woonagenda en leidt tot een gezamenlijke uitvoeringsagenda voor Rijk, Provincie en gemeenten voor de komende jaren. De opgave is aanzienlijk en verschilt per regio. De opgaven in de Zeeuwse Woonagenda en woondeal worden samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen aangepakt. De Provincie ondersteunt dit met de inzet van een aantal subsidieregelingen, zoals de Provinciale Impuls Wonen, subsidie voor hergebruik van leegstaande panden voor wonen, ondersteuning voor flexibele woonvormen, leningen voor woningverduurzaming en subsidie voor gebiedsgerichte projecten. Met de subsidie voor hergebruik van leegstaande panden en de gebiedsgerichte aanpak wordt ook de leegstand in commercieel en maatschappelijk vastgoed tegengegaan. Daarmee wordt de ruimtelijke kwaliteit in de bebouwde omgeving verbeterd.

We stemmen de aanpak af via de Woonagenda, de regionale versnellingstafels van de Woondeal en de regionale woningmarktafspraken. Waar nodig worden met individuele gemeenten afspraken gemaakt over de bestaande nieuwbouwplannen. De Provincie helpt gemeenten door gezamenlijke verkenningen, hulp bij de aanvraag van Rijkssubsidies, de inzet van extra deskundigheid via het Zeeuws Stedelijk Coördinatieteam en de subsidie voor de flexibele inhuur voor versnelling van woningbouwplannen.

Beter benutten van regionale bedrijventerreinen

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven. De Provincie stelt hiervoor regelmatig een behoefteprognose voor bedrijventerreinen op. Deze vormt de basis voor de regionale bedrijventerreinen- programmering van de gemeenten. We zetten ons met de gemeenten in voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. De Provincie ondersteunt de gemeenten hierbij met twee subsidieregelingen. Voor het opstellen en uitvoeren van plannen voor de kwaliteitsverbetering en de verduurzaming van bedrijventerreinen.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Milieu

Milieuvraagstukken krijgen steeds meer aandacht. Het verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving is een complexe uitdaging. Nieuwe milieuthema's en de groeiende bewustwording van de afhankelijkheid van natuurlijke, inmiddels schaarse grondstoffen, maken ons duidelijk dat net voldoen aan de wettelijke minimale normen niet meer genoeg is. Ook in het Nationaal Milieubeleidskader signaleert men dit. Het uitgangspunt van de Omgevingswet is dan ook niet 'minder vuil', maar 'schoner'. Wij werken aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving in Zeeland. Dat is nodig, want er zijn nog steeds uitdagingen zoals bijvoorbeeld de luchtkwaliteit, vervuilende stoffen en een veilige energietransitie. In het Milieuprogramma 2023-2027 beschrijven we wat en hoe we dat willen doen. Naast specifiek op milieudoelen gerichte acties gaan we in alle initiatieven bijdragen aan de milieudoelen, dus ook bij inspanningen voor o.a. mobiliteit, economie en landbouw. Immers alle menselijke handelingen hebben impact op het milieu. We werken nauw samen met onze omgevingsdiensten om de gestelde doelen te bereiken.

Maatschappelijk effect

Woon- en werkklimaat zijn versterkt.

Doelstelling

Law Delta

Realiseren van een Law Delta. Deze doelstelling maakt onderdeel uit van het compensatiepakket Wind in de Zeilen. De Law Delta bestaat uit het Strategisch Kenniscentrum Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit (SKGOC) en het Justitieel Complex Vlissingen (JCV). Het SKGOC is operationeel sinds 2023. Voor de bouw, realisatie en het beheer van het JCV is het consortium Ithaka in 2024 van start gegaan na een aanbestedingsprocedure. De gezamenlijke inschatting van rijk en regio is dat op zijn vroegst in 2027 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex. Oplevering van het complex wordt op zijn vroegst mogelijk geacht in 2030.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De voorbereidende werkzaamheden voor het te bouwen complex worden uitgevoerd. Er is een laatste onderzoek gedaan naar onontpofte oorlogsresten in het gebied, de groene kraag rond het complex is aangeplant. Toekomstige werkzaamheden richten zich op het realiseren van een nieuwe ontsluitingsweg en de aanleg van de gracht om het complex.

Acties

Afronden (ruimtelijke) procedures samen met de gemeente Vlissingen en het Rijk.

Het bestemmingsplan is eind augustus 2023 onherroepelijk geworden. Met de gemeente Vlissingen en het Rijk zorgen we voor de verdere afstemming en de stroomlijning van de benodigde stappen.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Doelstelling

Vorbereiding omgevingswet

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de samenwerkingsafspraken voor werken in de VTH-en planketen gemaakt. De provincie Zeeland is in staat op de nieuwe wijze te werken via het digitale stelsel Omgevingswet.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden en de nieuwe wijze van werken via het digitale stelsel Omgevingswet (DSO) van start gegaan. Majeure moeilijkheden hebben zich niet voorgedaan, de werkwijze zal de komende jaren verder doorontwikkeld worden om het gewenste niveau van het gebruiksgemak te bereiken.

Acties

Invulling geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken.

In Zeeland zijn we via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ) bij de bekendmaking dat de Omgevingswet eraan kwam begonnen met samenwerking. In het SPOZ zitten alle gemeenten, de provincie, het Waterschap, Rijkswaterstaat, de RUD, de GGD en de VR. Via het SPOZ maken we samenwerkingsafspraken en sturen we eventueel bij voor de VTH-keten en de andere noodzakelijke afspraken in de planketen.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De samenwerkingsafspraken zijn gemaakt. In 2024 is ervaring opgedaan met de nieuwe manier van werken. Vanuit het SPOZ is gewerkt aan kennisdeling en deskundigheidsbevordering via de standaard overlegmomenten, een ketendag en een netwerkbijeenkomst. Om de samenhang van natuur met ruimtelijke ontwikkelingen beter te borgen heeft de provincie een beslisboom gemaakt waaruit blijkt wanneer en op welke manier gemeenten de provincie voor het thema natuur moeten betrekken.

Vorbereidingsacties vormgeven en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de implementatiefase afgerond. Voor de periode van 2024 en 2025 is daarvoor een klein serviceteam beschikbaar voor ondersteuning van de nieuwe (digitale) werkwijze binnen de organisatie.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Het klein serviceteam is gevormd en zal worden uitgebreid zodat de goede ondersteuning beschikbaar komt.

Nieuwe interne- en externe samenwerkingsstructuren/werkprocessen.

Via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ) zijn handleidingen opgesteld voor processen in de VTH-keten, er liggen afspraken tussen de ketenpartners zoals GGD, Veiligheidsregio en de RUD. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen we in de planketen werken volgens de Omgevingswet met o.a. (regionale) Omgevingstafels.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De ervaringen met de Omgevingstafels zijn positief. Initiatiefnemers krijgen daar rechtstreeks van verschillende overheden feedback op hun initiatief. De Omgevingstafels zijn geschikt voor de wat meer complexe initiatieven.

(Nog) niet alle gemeenten werken met Omgevingstafels. Zij bespreken initiatieven voor tijdens de reguliere overleggen tussen provincie en gemeente.

Doelstelling

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

De ambitie van Bestemming Zeeland 2030 is vertaald naar de volgende drie doelstellingen:

1. Inwoner en gast beleven Zeeland optimaal door het diverse aanbod in de verschillende regio's en steden in Zeeland. Onze inwoners en gasten ervaren Zeeland op een unieke manier, in alle seizoenen en regio's.
2. Een toekomstbestendige en duurzame vrijetijdssector. Er is een netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdssector.
3. Het vergroten van de positieve bijdrage van de vrijetijdssector aan de omgeving en de samenleving. Hierdoor blijft er bij onze inwoners draagvlak voor toerisme in Zeeland.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Bovengenoemde doelen zijn doelen waar doorlopend aan wordt gewerkt, onder meer door de acties die in een eerder punt hier staan vermeld (Jaarstukken 2024 Voortgang acties).

Acties

Kiezen voor passende doelgroepen: verbreden Zeeuwse identiteit en imago

- Onderzoek uitvoeren naar leefstijl van onze gasten voor inzicht in het type gast en de behoeften van bestaande en toekomstige gasten aan publieke- en (dag)recreatieve voorzieningen.
- Doorontwikkeling van de toeristische marketingstrategie 2025 en verder. Opstellen van een uitvoeringsprogramma toeristische marketing 2025-2026 en verder.

Kwaliteitsindicator en toelichting

- De onderzoeksresultaten van de deelname aan de landelijke 'Leefstijlvinder' zijn onder andere betrokken in het onderzoek 'Gast van de toekomst', de toeristische marketingstrategie en een praktische gids voor Zeeuwse recreatieondernemers voor de verbetering van hun productontwikkeling en marketing.
- Onder begeleiding van Impuls Zeeland zijn met gemeenten afspraken gemaakt over de borging en uitvoering van de toeristische marketing voor de komende periode. Hierbij is rekening gehouden met het traject voor de oprichting van de Merkorganisatie Zeeland. Er is een uitvoeringsprogramma toeristische marketing voor 2025-2027 opgeleverd.

Stimuleren spreiden van toerisme in tijd en ruimte

- Het borgen van de organisatie en de voorwaarden voor uitvoering van de toeristische marketing binnen de Zeeuwse Merk Organisatie (ZMO).
- Met gemeenten het beheer en onderhoud van het Routenetwerk Zeeland financieren en laten uitvoeren, incl. productontwikkeling voor wandelen en fietsen, zoals kwaliteitshandboek en vijfsterren fietsprovincie.
- Onderzoeken welke toeristische mobiliteitsinitiatieven nodig zijn die bijdragen aan verduurzaming en goede bereikbaarheid van het aanbod in Zeeland.
- Kennis en cofinanciering leveren voor initiatieven die bijdragen aan het (meer) jaarrond beleven van Zeeland op het gebied van natuur en cultuur/erfgoed, zoals Geopark en Staats-Spaanse Linies.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De strategie en de samenwerking op de toeristische marketing is in 2024 betrokken in het proces voor de oprichting van de Merkorganisatie Zeeland en op deze manier is de samenhang geborgd.

- In 2024 is begonnen met de uitvoering van het jaarplan voor het Zeeuwse Routenetwerk onder aanleiding van de aanjager Routenetwerk. Dit is gericht op het op orde brengen van de basis voor routestructuren en productontwikkeling. Er zijn onder andere meerjarige afspraken met gemeenten gemaakt over beheer en onderhoud en bewegwijzering.
- Voor de opgave met betrekking tot de toeristische mobiliteit heeft het Kenniscentrum Kusttoerisme de Kennisagenda 2022-2024 afgerond. Dit heeft onder andere inzicht opgeleverd in alle aanbieders van toeristisch recreatieve vervoersmiddelen in Zeeland, ook zijn de behoeften aan toeristische mobiliteit en de bestaande vervoersstromen in Zeeland in beeld gebracht. Onderzoeksresultaten voor toeristische mobiliteit zijn beschikbaar via de website van het Kenniscentrum Kusttoerisme.
- Impuls Zeeland en het Kenniscentrum kusttoerisme hebben inhoudelijk deelgenomen aan trajecten voor natuurbranding en Geopark.

Zorgen voor een toekomstbestendige sector met vitale bedrijven en ontwikkeling met kwaliteit

- Mede-financiering programmamanagement van het platform Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) voor onder andere de strategische agenda TOZ, met daarin twee belangrijke thema's uit Bestemming Zeeland 2030 (verduurzaming van de sector en aanpak krapte arbeidsmarkt).
- Recreatiebedrijven aanmoedigen door subsidiering van de inzet en begeleiding door Economische Impuls Zeeland in het 'Aanjaagprogramma Innovatie'.

Kwaliteitsindicator en toelichting

- Het programmamanagement van het platform Toeristisch Ondernemend Zeeland (TOZ) is medegefinancierd. In 2024 heeft het TOZ gewerkt aan de totstandkoming van de strategische agenda. De verduurzaming van de sector en de aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt zijn speerpunten.
- Recreatiebedrijven zijn ondersteund met subsidies uit het 'Aanjaagprogramma Innovatie' dat namens de provincie wordt uitgevoerd door Impuls Zeeland. Impuls Zeeland heeft kennis en expertise beschikbaar gesteld.

Zorgen voor divers aanbod

- Opleveren van een nieuw afwegingskader per gebied voor het beoordelen van de verschillende vormen van logiesaccommodaties. Dit afwegingskader is ook een verbeterd kwaliteitskader om te voldoen aan de aanbevelingen uit de evaluatie Kustvisie.
- Samen met onze Zeeuwse partners de acties in het actieprogramma waterrecreatie behalen voor kwaliteitsverbetering, vernieuwing en verduurzaming van waterrecreatie.
- Een onderzoek opleveren naar de kwaliteit en alternatieve financieringsmogelijkheden van het aanbod openbare recreatievoorzieningen in de Grevelingen en het Veerse Meer.

Kwaliteitsindicator en toelichting

- Voor het Afwegingskader Verblijfsrecreatie is met de gemeenten en de sector een rapportage opgeleverd met de inventarisatie van kansen, knelpunten en aandachtspunten (Fase 1). Op basis van dit rapport zijn gezamenlijk de contouren en uitgangspunten voor het nieuwe kader in beeld gebracht. In Fase 2 wordt het afwegings- en beoordelingskader met de partners verder uitgewerkt. De voorbereiding is gericht op de wijziging van de omgevingsverordening per 1 januari 2026.
- In de prioriteitstelling voor toerisme in Zeeland is besloten vanaf 2024 niet meer de focus te leggen op waterrecreatie. Het actieprogramma waterrecreatie is dan ook stopgezet. Waar kansen liggen voor verduurzaming van de waterrecreatiesector zal hiervoor inzet worden gepleegd vanuit de aanpak van verduurzaming en klimaatadaptatie van de vrijetijdssector in brede zin.
- Het onderzoek naar de kwaliteit en alternatieve financieringsmogelijkheden van het aanbod openbare recreatievoorzieningen in de Grevelingen en het Veerse Meer is afgerond.

Effecten op leefomgeving betrekken bij recreatieve ontwikkelingen

- Adviseren en toetsen van gemeentelijke bestemmingsplannen om te voldoen aan de Omgevingsverordening.
- Regierol op het realiseren van de geprioriteerde aanbevelingen uit de evaluatie Kustvisie , waaronder de realisering van de vijf aandachtsgebieden door de gemeenten. Hierbij de gelden uit de Regio Deal Kwaliteitskust benutten.
- Regierol in de gebiedsgerichte samenwerking voor het Veerse Meer en zorgen voor acties uit de gezamenlijke actie-agenda.
- Onderzoek naar de (stikstof)maatregelen door de vrijetijdssector die bijdragen aan de doelen van het Gebiedsprogramma.

Kwaliteitsindicator en toelichting

- Via onder andere de Omgevingstafels vindt er goede afstemming plaats tussen provincie en gemeenten over de toetsing van gemeentelijke Omgevingsplannen waarin recreatieve ontwikkelingen zijn opgenomen.
- In afstemming met de Kustvisiepartners zijn de geprioriteerde acties voor 2024 opgepakt. De Kustvisiepartners zijn betrokken in het proces om te komen tot een nieuw Afwegingskader Verblijfsrecreatie en een strategisch communicatieplan voor de Kustvisie. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden over het inmiddels aangepaste overgangsrecht in de Omgevingsverordening voor bestemmingsplannen van vóór 2018. Ook zijn verdere stappen gezet in de afronding van de Regiodeal voor de aandachtsgebieden in de kustzone. De verwachting is dat deze trajecten voor de zomer van 2025 zijn afgerond.
- De regierol voor het Veerse Meer is in 2024 van Recreatie en Toerisme overgegaan naar de provinciale gebiedenaanpak. Vanuit de gebiedenaanpak worden verdere stappen gezet in de uitvoering van de Visie Veerse Meer, ook wat betreft eventuele recreatieve ontwikkelingen.
- In 2024 is de aanbesteding uitgevoerd voor het onderzoek naar de mogelijke (stikstof)maatregelen door de vrijetijdssector. Dit onderzoek wordt in de loop van 2025 afgerond.

Inwoners van Zeeland kennen en ervaren de meerwaarde van de vrijetijdssector op de Zeeuwse samenleving

- Subsidiëren van de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme voor uitvoering van de kennisagenda 2022-2024, waaronder de onderzoeken naar het draagvlak voor toerisme onder inwoners.
- Met de HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme zorgen dat alle data rondom het toeristische vrijetijdsaanbod en de impacts van toerisme, actueel, (digitaal) beschikbaar is en bekend is.

Kwaliteitsindicator en toelichting

- De Kennisagenda 2022-2024 van de HZ University of Applied Sciences/Kenniscentrum Kusttoerisme is afgerond en volgens de prestatieafspraken opgeleverd. Er is een nieuwe Kennisagenda 2025-2027 opgesteld en hiervoor is tijdig een nieuwe subsidieaanvraag ingediend.
- Alle toeristische data is via digitale dashboards beschikbaar gemaakt voor overheden, ondernemers en inwoners. De resultaten van onderzoeksprogramma's zijn ontsloten via de in 2024 hernieuwde website van het Kenniscentrum Kusttoerisme.

Doelstelling

Milieu: woon- en werkklimaat zijn versterkt

Via beleid en uitvoering van milieutaken wordt ingezet op het beschermen en het versterken van de milieukwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Uitdaging is om hiermee de milieukwaliteit te versterken terwijl de economische belangen niet uit het oog worden verloren. Dit doet de Provincie samen met andere overheden en maatschappelijke partners. De uitvoerende milieutaken zijn gemandateerd aan de RUD Zeeland en voor de Besluit risico's zware ongevallen (Bzro) taken aan de DCMR.

Het Milieuprogramma en het VTH programma dragen bij aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 zijn verschillende acties uit het milieuprogramma en VTH programma uitgevoerd. Het milieuprogramma is begin 2024 bijgesteld. De monitoring van het milieuprogramma biedt inzicht in de voortgang van verschillende acties. In 2025 zal gerapporteerd worden over het jaar 2024. In 2024 zijn we gestart met een pilot voor het opzetten van een dashboard ter monitoring van het milieuprogramma. Hierbij zullen drie thema's meer inzichten bieden in de monitoringsrapportage.

Het VTH programma is geactualiseerd naar de Omgevingswet. Daarnaast is samen met de regio partners gestart met een inhoudelijke evaluatie van het VTH-beleid. Tevens is in 2024 gestart met de uitwerking van een uitvoeringsprogramma VTH 2025. Dit laatste conform een nieuwe opzet, dat is afgestemd met de partners in de regio. Eind 2024 is het uitvoeringsprogramma VTH voor 2025 vastgesteld in GS.

Acties

Uitvoeren Milieuprogramma 2023-2027

PS heeft dit Milieuprogramma vastgesteld in februari 2023. Bij het Milieuprogramma hoort een meerjarenplanning voor de acties en een monitoring. In 2024 voeren we de acties uit voor dat jaar. We rapporteren in een aparte monitor over het Milieuprogramma.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Met het milieuprogramma werken we aan verschillende thema's. In 2024 zijn verschillende acties uitgevoerd, volgens planning. Een aantal lichten we hier toe:

We hebben aanvullend onderzoek naar de luchtkwaliteit in de Kanaalzone uitgevoerd. Hiervoor hebben we ook Specifieke uitkering (SPUK) gelden van het Rijk ontvangen.

In 2024 hebben het actieprogramma Geluid vastgesteld en zijn we gestart met het proces voor vaststelling van de geluidsproductieplafonds.

De milieuverkenning naar risico's van 'nieuwe energiedragers' bij op- en overslag en transport is gestart.

Het PFAS dossier heeft in 2024 veel aandacht gekregen. Details zijn opgenomen in de voortgangsrapportage van de coördinatoren. Uit de impactanalyse van Rijkswaterstaat blijkt dat er een vermindering van de concentraties PFAS in de Westerschelde zichtbaar is.

Het plan van aanpak Robuuste RUD is in september 2024 vastgesteld, hoewel er nog discussie is over de financiering daarvan. De RUD is intussen wel gestart met de implementatie daarvan.

Doelstelling

Water en Bodem met kwaliteit

Een duurzaam bodemgebruik en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, afgestemde waterpeilen en functies in een systeem dat voldoet aan normering en duurzame bescherming tegen overstromingen zoals aangegeven in de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's.

Een aantal reguliere taken op het vlak van water(beheer) wordt structureel uitgevoerd. De provincie draagt samen met andere overheden (waterschap, gemeenten, Evides, Rijk) bij aan het behoud en waar mogelijk verbetering van de waterkwaliteit in grond- en oppervlaktewater, drinkwater en zwemwater.

Actualiteit:

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is een beleidsprogramma onder de Nationale Omgevingsvisie dat de gebiedsgerichte opgaven en maatregelen voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat omvat. Aan de vertaling hiervan wordt gewerkt, waarbij tevens

richtinggevende keuzes gemaakt dienen te worden op basis van het ingezette beleid om water en bodem als sturende principe te hanteren.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Het kabinet heeft ervoor gekozen het Nationaal Programma Landelijk Gebied niet verder door te zetten maar met een nieuwe aanpak te komen. Deze aanpak, Ruimte voor Landbouw en Natuur, heeft drie hoofdlijnen, namelijk:

1. De boer aan het roer.
2. Meer focus in het beleid.
3. Minder praten, meer doen.

Een Uitvoeringsgerichte, gebiedsspecifieke aanpak (Uga) is hiervan een onderdeel. Daarnaast zet het Rijk in op agrarisch natuurbeheer, bedrijfsspecifieke doelen, innovatie.

Gedeputeerde Staten heeft in juli 2024 besloten verder te gaan met de volgende versie van het Zeeuws gebiedsprogramma met daarin een integrale samenhangende aanpak van de doelen voor natuur, water en klimaat.

Acties

Bevorderen van een goed en efficiënt functionerende waterketen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

Waterschap Scheldestromen, Zeeuwse gemeenten en Evides waterbedrijf werken samen onder het Convenant Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (SAZ+). De provincie ondersteunt deze samenwerking.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De actieplannen voor de KRW zijn vastgelegd in het waterbeheerprogramma van het waterschap. Deze worden uitgevoerd, binnen het kader van het huidige coalitie plan en met de beschikbare resources.

De SAZ+ samenwerking verloopt volgens de vastgelegde plannen

Aanwijzen en bewaken beschermingsgebieden drinkwaterwinningen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water

In de Omgevingsverordening is de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden vastgelegd; de toestand wordt gevolgd via monitoring.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Deze monitoring wordt uitgevoerd conform de afspraken.

De omgevingsverordening waarin ook deze beleidsregels zijn vastgelegd is in januari 2024 van kracht geworden (beleidsneutraal overgezet). Een aandachtspunt in 2025 zal zijn de landelijke herijking van het beschermingsbeleid van grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden.

Aanwijzen zwemlocaties en toezien op veilige en hygiënische omstandigheden in samenwerking met waterbeheerder en RUD

Subdoel: Voldoen aan de Omgevingswet en de Europese Zwemwaterrichtlijn.

Toelichting:

Jaarlijks worden de zwemwaterlocaties aangewezen door de provincie en door de RUD gecontroleerd op veilige en hygiënische omstandigheden. Rijkswaterstaat en het waterschap voeren de benodigde monitoring van de zwemwaterkwaliteit uit.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Uitgevoerd conform de richtlijn. Voor binnenzwembaden is vastgesteld dat veel zwembaden (30-50%) niet aan de gewenste normen voldoet. Hiertoe wordt landelijk een strategie uitgewerkt die moet voorkomen dat enerzijds de kwaliteit op orde is en anderzijds geen grote aantallen zwembaden sluiten.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwaliteit geformuleerde doelstellingen in het provinciaal waterprogramma.

Toelichting:

Om de doelstellingen te bereiken zijn in het Waterschapsbeheerprogramma diverse acties opgenomen, zoals vermindering van emissies van een aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties, aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispassages. In het kader van onze toezichthoudende rol spreken we het waterschap aan op de benodigde voortgang en de te leveren inzet.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De monitoring van de voortgangsrapportage heeft plaatsgevonden, volgens afspraak. Door de vaststelling dat de KRW-doelen waarschijnlijk niet gehaald zullen worden in 2027, werken GS en het DB van het Waterschap aan extra maatregelen.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwantiteit geformuleerde doelstellingen in de Omgevingsverordening Zeeland.

Toelichting: De Omgevingsverordening bevat instructieregels richting het Waterschap over o.a. de peilbesluiten, normering wateroverlast en de bescherming van grondwater. Het waterschap vertaalt deze regels in het Waterschapsbeheerprogramma en de Waterschapsverordening.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De resultaten zijn vastgelegd in de jaarrapportage 2024 van het waterschapsbeheerplan.

Zoeken naar synergie mogelijkheden voor realisatie waterdoelen met provinciale opgaven.

Subdoel 1: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water door combineren van water-, bodem- en natuurdoelen bij voorgenomen (water)maatregelen.

Subdoel 2: Inventariseren en inzichtelijk maken van bronnen van probleemstoffen door samenwerking.

Toelichting 1: Water raakt aan veel beleidsvelden. Voor realisatie van de wateropgaven wordt daarom nadrukkelijk gekeken naar synergiemogelijkheden met opgaven vanuit bodem, stikstof, klimaat en natuur. Zo is bij de invulling van het (concept-) Gebiedsprogramma Zeeland ingezet op koppeling van de wateropgave aan o.a. zoetwaterbeschikbaarheid en groenblauwe dooradering.

Toelichting 2: Provincie Zeeland (PZ), Waterschap Scheldestromen (WS) en Rijkswaterstaat Zee en Delta (RWS ZD) werken samen op het gebied van waterkwaliteit. Het gaat daarbij om het inzichtelijk maken van (bronnen van) probleemstoffen en de mogelijke aanpak daarvan en de vraag hoe bewustwording bevordert en handelingsperspectief geboden kan worden. Het ultieme doel is schoon water in Zeeland.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Met name op het gebied van waterkwaliteit en waterbeheer zijn extra acties uitgezet door het Waterschap en Provincie gezamenlijk om doelen te halen

Doelstelling

Deltawateren

De ambitie van de Zuidwestelijke Delta is om in 2050 de eerste klimaatrobuuste delta ter wereld te zijn. Dit betekent dat in 2050 voor de hele delta is uitgedacht, uitgewerkt en in gang gezet wat nodig is om voorbereid te zijn op de gevolgen van klimaatverandering.

Concreet gaat het daarbij om:

- Het realiseren van een gezond ecologisch systeem.
- Het verder versterken van de (water)veiligheid.
- De zorg voor voldoende zoet water.
- Het stimuleren van de economische vitaliteit.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Om concreet invulling te geven aan deze doelstelling wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta. De herijking van de Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta in 2026 is hier onderdeel van.

Daarmee leveren we als regio onze input voor de herijking van het Nationaal Deltaprogramma

Acties

Bijdrage leveren aan uitvoeren voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta

Actie wordt gecontinueerd in 2024.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Naast het leveren van een bijdrage aan de uitvoering van de bestaande voorkeursstrategie is in 2024 gestart met het proces naar de opmaat van de herijking van de voorkeursstrategie in 2026.

Vervolg Lange Termijn Perspectief Natuur Westerschelde (LTP-N)

Het opstellen van het Lange Termijn Perspectief op Natuur in de Westerschelde gebeurt in opdracht van de Vlaams Nederlandse Schelde Commissie (VNSC). De rol van de Provincie is tweeledig. Enerzijds is de Provincie verantwoordelijk dat het proces open en transparant verloopt, zodanig dat alle belangen goed vertegenwoordigd zijn. Anderzijds participeert de Provincie inhoudelijk in het LTP-N. Planning is om in de zomer van 2024 de bevindingen op te leveren aan de VNSC.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 is het proces Lange Termijn Visie Natuur voor de Westerschelde afgerond. Het LTP-N is feitelijk een verslag van bevindingen van een participatieproces. In dit proces heeft een groot aantal organisaties (waaronder de leden van de Schelderaad) in gezamenlijkheid geformuleerd wat nodig is om de natuur in het Schelde estuarium robuust en veerkrachtig te maken, en hoe partijen over mogelijke maatregelen denken. De VNSC gaat als opdrachtgever van het LTP-N de uitkomsten gebruiken als input voor het actualiseren van de Lange Termijn Visie 2030 (werktitel: herijking LTV2030). Dit proces is na de zomer 2024 opgestart. Ook in dit proces heeft de Provincie zowel procesmatige als inhoudelijke betrokkenheid als deelnemer van de Schelderaad en de VNSC. Daarnaast wordt het LTP-N ook gebruikt als input voor de herijking van de Voorkeursstrategie van de Zuidwestelijke Delta (2026).

Uitvoeren uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie

In 2024 is het uitvoeringsprogramma 2018-2024 afgerond. De komende 2 jaar wordt in het kader van de herijking van het voorkeursalternatief voor de Zuidwestelijke Delta en het uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke delta gekeken naar de nodige maatregelen/beleid voor de Oosterschelde.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Op basis van de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie 2018-2024 beschouwt het bestuurlijk Overleg Oosterschelde Toekomst het programma als afgerond op één concrete actie na. Dit betreft de actie met betrekking tot de onderwaternatuur. De negatieve trend mbt (onderwater)natuur geeft reden tot ingrijpen. Het bestuurlijk overleg heeft ingestemd met een vervolgonderzoek naar en inventarisatie van de mogelijke verbetermaatregelen. Rijkswaterstaat stelt hiervoor een plan van aanpak op.

Herbezinning op inzet gebiedspartijen voor Volkerak-Zoommeer naar aanleiding van gewijzigde rijksinzet

Eind 2023/begin 2024 neemt het gebiedsoverleg Zuidwestelijke delta een besluit over het te volgen (gebieds)proces om te komen tot een kwaliteitsimpuls voor het Volkerak-Zoommeer.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Begin 2024 is ingestemd met voorstel voor gebiedsproces Volkerak-Zoommeer. Met de nadere uitwerking ervan is inmiddels gestart.

Voorbereiden suppletie Galgenplaat door inzet op verwerven van een EU-cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering

Actie wordt gecontinueerd in 2024

Kwaliteitsindicator en toelichting

De Provincie heeft in samenwerking met RWS een scan laten uitvoeren naar Europese middelen. Daarbij hebben we ook meegewerkt aan de voorbereiding van een concrete Europese subsidieaanvraag. Deze is niet gehonoreerd. Het verwerven van EU-cofinanciering is niet gelukt. Een verder zoektocht naar subsidiering wordt in dit stadium niet zinvol geacht.

Leveren actieve bijdrage aan de verdere planvorming voor het Grevelingenmeer

Actie wordt in 2024 gecontinueerd

Kwaliteitsindicator en toelichting

De taskforce heeft in haar advies geconcludeerd dat een doorlaat in de Brouwersdam niet mogelijk is binnen het taakstellend budget. Besluitvorming over het vervolg is aan het Rijk. In 2024 is hier voorsnog geen nadere uitwerking aan gegeven.

Afhankelijk van het resultaat hiervan zal de te leveren provinciale bijdrage in de uitvoering eerder gemaakte afspraken in de bestuursovereenkomst Getij Grevelingen worden meegenomen.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: wonen

Ruimtelijke kwaliteit versterken: Het doel is te komen tot een toekomstbestendige en CO2-neutrale woningvoorraad die in kwaliteit en kwantiteit aansluit op de vraag.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De inzet voor wonen is vertaald in een breed scala van acties, die verder benoemd worden. Belangrijke resultaten zijn de voortdurende inzet op de Woondeal die geleid heeft tot het tot stand komen van het afsprakenkader voor ouderenhuisvesting. Daarbij zijn in 2024 opnieuw meer woningen gebouwd dan in de doelstellingen van de woondeal zijn opgenomen. De provinciale subsidieregelingen voor herinvulling van leegstaande panden en de gebiedsgerichte aanpak wonen

zijn opnieuw vrijwel volledig besteed aan goede projecten. De Provincie ondersteunt bij capaciteitsproblemen door middel van de flexpool, maar heeft ook een raamovereenkomst gesloten met 5 adviesbureaus om snel kennis en capaciteit te kunnen leveren aan de gemeenten om woningbouwprojecten in de planfase te kunnen versnellen. Voorts is het Kwalitatief Woononderzoek 2024 gestart, wat begin 2025 wordt afgerond.

Acties

Monitoring van de ontwikkelingen in de woningvoorraad en woningbouwplannen

De provincie monitort de ontwikkelingen in de woningvoorraad en de realisatie van de woningbouwplannen in samenwerking met de Zeeuwse gemeenten.

Kwaliteitsindicator en toelichting

Voor het provinciaal ruimtelijk beleid is inzicht nodig in de ontwikkelingen op de woningmarkt en de bevolkingsontwikkelingen. Daarmee is monitoring hiervan een belangrijke taak van de Provincie. Hiervoor worden de ontwikkelingen en trends op het gebied van woningvoorraad, leegstand, nieuwbouw en sloop, woningbouwplannen, plancapaciteit, demografie, vergunningen en voortgang van de Zeeuwse woondeal verzameld en verspreid onder gemeenten. Dit wordt ook gebruikt bij de regionale versnellingstafels van de woondeal. Alle informatie zal in 2025 zoveel mogelijk worden ontsloten met digitale dashboards.

Zorgdragen voor de actualisatie van de regionale woningmarktafspraken

De doelen en afspraken in de Woonagenda en Woondeal worden vertaald in uitvoeringsafspraken op regionaal en gemeentelijk niveau in de regionale woningmarktafspraken.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In de regionale woningmarktafspraken worden de doelen voor woningbouw en herstructurering vertaald in uitvoeringsafspraken op regionaal en gemeentelijk niveau. In 2024 is voorrang gegeven aan het maken van afspraken met gemeenten over de Woondeal. Verder is de omgevingsverordening op dit punt geactualiseerd, de nieuwe regelgeving is per 1 januari 2025 van kracht. De uitvoering zal in samenhang met de nieuwe vereisten vanuit de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting (het opstellen van Volkshuisvestingsprogramma's) worden opgepakt.

Aanpak van flexwonen en huisvesting buitenlandse werknemers

Ondersteuning van Zeeuwse gemeenten bij kennisontwikkeling, pilots en projecten voor de realisatie van flexwoningen voor spoedzoekers en tijdelijke huisvesting buitenlandse werknemers.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De provincie ondersteunt de gemeenten bij de realisatie van flexwoningen en huisvesting van buitenlandse/tijdelijke werknemers. In de Woondeal is als doelstelling opgenomen om in Zeeland circa 800 flexwoningen te realiseren.

De Provincie organiseert periodiek een Woonagenda Werkgroep rondom huisvesting arbeidsmigranten waarin ook de gemeenten op regioniveau zijn vertegenwoordigd. Hierin wordt kennis en uitdagingen gedeeld. In Schouwen Duiveland heeft in 2024 een gesprekstafel huisvesting internationale werknemers plaatsgevonden. Diverse gemeenten zijn het beleid rondom huisvesting arbeidsmigranten aan het evalueren en laten hiervoor ook onderzoek uitvoeren.

Uitvoering van de subsidieregeling Provinciale Impuls Wonen

De Provinciale Impuls Wonen verstrekt subsidie voor het slopen, herbouwen en samenvoegen van particuliere woningen van lage kwaliteit.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De Provinciale Impuls Wonen (PIW) verstrekt subsidie voor het slopen, herbouwen en samenvoegen van particuliere woningen van lage kwaliteit. In 2024 heeft er geen openstelling plaatsgevonden, onder andere vanwege de beperkte belangstelling in de laatste jaren. De middelen voor de PIW van 2024 worden ingezet in 2026 om te worden benut in een nieuwe regeling, gericht op verduurzaming en kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad.

Uitvoering van de subsidieregeling hergebruik leegstaande panden (HELP)

Kwaliteitsindicator en toelichting

Deze provinciale regeling stimuleert het hergebruik van leegstaande panden zoals kantoren, bankgebouwen, kerken en bedrijfsgebouwen voor wonen. Begin 2024 is het besluit over de toekenning van de subsidies van de openstelling uit 2023 genomen. Hierbij zijn 8 projecten gesubsidieerd met een totaal subsidiebedrag van € 1.213.702. Hiermee worden 120 woningen gerealiseerd.

In het voorjaar van 2024 is de regeling opnieuw geopend met een budget van € 1.300.000. Hiervoor zijn 30 aanvragen ingediend, waarvan er 7 toegekend konden worden voor een totaal bedrag van € 1.232.776. Met deze 7 projecten worden 83 woningen gerealiseerd.

Samen met gemeenten uitvoeren actielijnen van de Zeeuwse woonagenda

De woonagenda bevat zes actielijnen, die zijn opgesteld met de Zeeuwse gemeenten. De Provincie coördineert de uitvoering hiervan en ondersteunt de gemeenten bij de uitvoering met onderzoek, kennisontwikkeling en hulp bij het aanvragen van rijkssubsidies.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De actielijnen van de Woonagenda zijn in lijn met de doelen van de Woondeal. In 2024 is voor de actielijn toekomstbestendige woningvoorraad een verkenning opgestart voor het opstellen van een Stimuleringsregeling langer en duurzaam thuis. Ook zijn de subsidieregelingen Hergebruik Leegstaande Panden (HELP) en Gebiedsgerichte aanpak Wonen (GAW) uitgevoerd. De provincie ondersteunt de gemeenten met kennisontwikkeling, onderzoek en hulp bij aanvragen rijkssubsidies.

Actualisatie van de kwalitatieve woningvraag op basis van de demografische prognose 2022

Na het opstellen van de demografische prognose in 2022 wordt de kwalitatieve vraag voor woningen in 2024 opnieuw bepaald.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2022 is de demografische prognose geactualiseerd. Hierbij is uitgegaan van een ambitieus scenario, waarin de groeitrend van de jaren 2020 en 2021 is voortgezet. Deze prognose vormt het uitgangspunt voor de ambitie in de Woondeal om tot 2030 in Zeeland 16.500 extra woningen te realiseren, waarvan tweederde betaalbaar. Om de behoefte in kwaliteit van de woningen te bepalen is in 2024 het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ) van start gegaan onder begeleiding van een stuurgroep met gemeenten, woningcorporaties en zorgpartijen. In het eerste kwartaal van 2025 zal het worden opgeleverd en namens de stuurgroep KWOZ aangeboden aan PS.

Aanpak verduurzaming woningvoorraad door de inzet van duurzaamheidsleningen

Via het Warmtefonds worden goedkope leningen voor verduurzaming verstrekt aan particuliere woningeneigenaren en verenigingen van eigenaars. Aanvragers vanuit Zeeland krijgen een extra rentekorting van 1 – 1,4 %. Deze regeling loopt door tot in 2024.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De Provincie stimuleert sinds 1 oktober 2020 de verduurzaming van woningen door het verlagen van de rente voor duurzaamheidsleningen voor woningeneigenaren en verenigingen van eigenaars bij het Warmtefonds. Hiervoor is een bedrag van € 700.000 beschikbaar gesteld aan het Warmtefonds,

afkomstig uit de Regiodeal Zeeland in Stroomversnelling. Op 30 april 2024 was met alle lopende aanvragen nagenoeg het totale budget toegekend. In afstemming met het Warmtefonds is besloten om de regeling te sluiten om geen budgetoverschrijding te realiseren.

De regeling is succesvol geweest. In totaal hebben 792 particulieren en 6 Verenigingen van Eigenaren gebruik gemaakt van de beschikbare rentekorting wat neerkomt op 1.036 woningen verdeeld over 13 gemeenten. Er zijn in totaal 1.867 maatregelen gefinancierd met de Energiebespaarleningen met rentekorting.

Uitvoeren van de regeling gebiedsgerichte projecten

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie aan projecten in de bebouwde omgeving waarin gebouwen en openbare ruimte worden getransformeerd naar nieuwe woningbouwprojecten.

Kwaliteitsindicator en toelichting

De provinciale regeling gebiedsgerichte aanpak wonen verstrekt subsidie aan projecten in de bebouwde omgeving voor de realisatie van woningbouwprojecten en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. In 2024 was hiervoor € 2.025.000 beschikbaar. Er is aan drie projecten subsidie toegekend, waarvan één in de gemeente Vlissingen en twee in de gemeente Goes. Alle drie de projecten zijn herstructureringsprojecten van de woningbouwcorporaties. In totaal worden Met de drie toegekende projecten 357 (sterk) verouderde woningen gesloopt en worden 367 duurzame en betaalbare huurwoningen gerealiseerd, waarvan 191 nultreden woningen. Tegelijk wordt ook de openbare ruimte verbeterd door maatregelen voor klimaatbestendigheid en vergroening van de woonomgeving.

Samen met Rijk en gemeenten uitvoering geven aan de Zeeuwse Woondeal

In de Woondeal zijn afspraken gemaakt over de versnelling van de nieuwbouw. De provincie ondersteunt dit met kennis, onderzoek, de inzet van flexibele capaciteit voor planvorming en hulp bij het aanvragen van rijkssubsidies.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In de Woondeal zijn afspraken gemaakt over de versnelling van de nieuwbouw en het realiseren van meer betaalbare woningen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over wonen voor ouderen en aandachtsgroepen. In 2024 heeft de provincie, samen met de Zeeuwse gemeenten, het afsprakenkader Ouderenhuisvesting ondertekend als verdieping van de woondeal. In oktober 2024 heeft een netwerkbijeenkomst Wonen en Zorg plaatsgevonden waarbij overheden en partijen uit de zorg en de bouwwereld kennis en ervaringen hebben gedeeld.

Er zijn in elke woonregio versnellingstafels georganiseerd om de voortgang van de uitvoering en de knelpunten te bespreken. De provincie ondersteunt de gemeenten met kennis en onderzoek. We helpen de gemeenten met de inzet van kennis en capaciteit door middel van de flexpoolregeling en hebben in 2024 aanvullend hierop een raamovereenkomst gesloten met 5 adviesbureaus om kennis

en capaciteit te kunnen leveren aan de gemeenten om te kunnen versnellen. We zijn intensief in gesprek met de Rijk over de Zeeuwse ambities en de uitdagingen die daar bij horen, waarbij we inzetten op maatwerkafspraken die passen bij de regio Zeeland.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit versterken: impuls bedrijventerreinen

Regionale bedrijventerreinen zijn beter benut en beschikken over meer kwaliteit en duurzaamheid. We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 is de prognose bedrijventerreinen vastgesteld door GS. De vraag naar bedrijventerreinen in provincie Zeeland bedraagt naar verwachting 100 tot 200 hectare netto in de periode t/m 2032. Gemeenten zijn gestart met het actualiseren van de regionale bedrijventerreinenprogramma's op basis van deze prognose. De inzet op verduurzaming van bedrijventerreinen is voortgezet, waarbij subsidie is verleend aan drie bedrijventerreinen voor de planvorming voor verduurzaming.

Acties

Zorgen voor voldoende planologische ruimte voor bedrijven door met de gemeenten de regionale bedrijventerreinenprogramma's te actualiseren op basis van de prognose uit 2019

In de regionale bedrijventerreinenprogramma's worden op regionaal en gemeentelijk niveau afspraken vastgelegd over de te ontwikkelen bedrijventerreinen, verduurzaming en herstructurering.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 is de prognose bedrijventerreinen vastgesteld door GS. De gemeenten zijn gevraagd om de regionale bedrijventerreinprogramma's te actualiseren op basis van deze prognose. Daarin worden op regionaal niveau afspraken vastgelegd over de te (her)ontwikkelen bedrijventerreinen en kwaliteit.

Bieden van advies en analyse van de economische behoefteprognoses

In de behoefteprognoses wordt tenminste één keer per drie jaar de verwachte behoefte aan bedrijventerreinen bepaald op basis van de economisch ontwikkeling, werkgelegenheid en bestaande voorraad bedrijventerrein.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 is de prognose bedrijventerreinen vastgesteld door GS. De vraag naar bedrijventerreinen in provincie Zeeland bedraagt naar verwachting 100 tot 200 hectare netto in de periode t/m 2032; ofwel zo'n 10 tot 20 hectare gemiddeld per jaar. Aan gemeenten is gevraagd om hun regionale bedrijventerreinprogramma's te actualiseren op basis van de nieuwe prognose.

Uitvoering van de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie voor de voorbereiding van projecten voor verduurzaming en herstructurering van bedrijventerreinen.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In het kader van de subsidieregeling Toekomstbestendige Bedrijventerreinen – Planvorming is in 2024 aan drie projecten subsidie verleend. Het doel is het opstellen van een plan om bedrijventerreinen te verduurzamen.

Uitvoering van de subsidieregeling Fysieke maatregelen

Deze provinciale regeling verstrekt subsidie aan uitvoeringsprojecten voor verduurzaming en herstructurering van bedrijventerreinen.

Kwaliteitsindicator en toelichting

In 2024 is geen openstelling geweest van deze regeling. Bij een eerdere begrotingswijziging zijn de financiële middelen doorgeschoven naar 2025 en 2026, omdat de Zeeuwse gemeenten nog niet klaar waren voor de uitvoering hiervan. Er zijn in 2024 gesprekken met gemeenten geweest voor de voorbereiding van projecten gericht op herontwikkeling en verduurzaming van bedrijventerreinen.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	Stand 2022	Stand 2023	Stand 2024
Aantal overnachtingen toeristische gasten	12,9 miljoen	13,9 miljoen	13,2 miljoen
Aantal overnachtingen vaste gasten	8,4 miljoen	7,8 miljoen	8,0 miljoen
Draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners (Gemeten steun voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners)	**	**	**
Tevredenheid over beleving van Zeeland	8,4*	8,1*	7,9*
Aantal banen	17.360	17.895	nog niet bekend

Met de komst van een nieuw milieuprogramma (2023-2027) is team milieu de wijze van monitoren, evalueren en rapporteren aan het veranderen en ontwikkelen. De resultaten worden jaarlijks voorgelegd in een apart document.

* (CBS vakantieonderzoek)

** Geen provinciale vergelijking mogelijk. Zowel aan de kust als in het binnenland steunt een meerderheid van de inwoners het toerisme, maar deze steun is niet overweldigend. Aan de kust ervaren inwoners meer negatieve dan positieve effecten van het toerisme

Doelindicatoren

Doelindicator	Indicator	Stand 2022	Stand 2023	Stand 2024	Einddoel
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	niet bekend, alleen toeristische bestedingen: € 918 mln.	3,4 miljard (toeristische en recreatieve bestedingen)	nog niet bekend	Behoud niveau bestedingen 2021 (€ 1,9 miljard)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0%	0%	nog niet bekend	100% (2027)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater)	% van de waterlichamen met een goede toestand voor vissen	44%	56%	nog niet bekend	100% (2027)

Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006 met uitzondering van de component methaan, deze is vrijwel gelijk gebleven	Stand 2024 kan nog niet gegeven worden omdat deze data pas in de loop van 2025 beschikbaar komt	Verminderde uitstoot ten opzichte van 2006. Permanente verbetering van Luchtkwaliteit.
--	--------------------------------------	--	---	---	--

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Wijzigingen 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Restant
Lasten					
020101 Voorbereiding omgevingswet	182	219	401	374	27
020102 Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	931	825	1.755	1.607	148
020103 Milieu: goed woon- en werkklimaat	11.090	2.890	13.980	14.383	-403
020104 Law Delta	8	95	103	84	20
020201 Water, bodem en landelijk gebied met kwaliteit	590	-13	577	559	18
020202 Deltawateren	140	38	178	152	27
020301 Ruimtelijke kwaliteit: wonen	4.031	69	4.100	3.030	1.070
020303 Ruimtelijke kwaliteit versterken: Impuls bedrijventerreinen	1.124	-785	339	204	135
029999 Ambtelijke inzet	2.525	239	2.764	2.723	40
Totaal Lasten	20.621	3.578	24.199	23.117	1.083
Baten					
020101 Voorbereiding omgevingswet	24	0	24	2	22
020102 Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	0	238	238	216	22
020103 Milieu: goed woon- en werkklimaat	902	2.209	3.111	3.958	-847
020104 Law Delta	0	15	15	15	0
020201 Water, bodem en landelijk gebied met kwaliteit	238	0	238	228	10
020202 Deltawateren	0	90	90	81	9
020301 Ruimtelijke kwaliteit: wonen	0	327	327	340	-14
020303 Ruimtelijke kwaliteit versterken: Impuls bedrijventerreinen	0	150	150	47	103
Totaal Baten	1.163	3.028	4.192	4.886	-694
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-19.458	-550	-20.008	-18.231	-1.777
Onttrekkingen					
020103 Milieu: goed woon- en werkklimaat	0	0	0	0	0
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	-3.929	-4.966	-8.895	-8.895	0
Totaal Onttrekkingen	-3.929	-4.966	-8.895	-8.895	0
Toevoegingen					
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	2.500	6.757	9.257	9.257	0
Mutaties reserves	1.429	-1.791	-362	-362	0
Resultaat na bestemming	-18.029	-2.340	-20.370	-18.593	-1.777